

Udialo sa

...a sme zasa o rok starší

strana 3

Škola

Prv než vaše dieťa pôjde do školy...

strana 4

Vianoce

Vianočné pečivo a cukrovinky

strana 7

ŠTIAVNICKÉ TO I TO

ČASOPIS OBCE LIPTOVSKÁ ŠTIAVNICA

ROČNÍK VII, ČÍSLO 4

21. DECEMBER 2005

Editoriál - Myšlienky starostu na záver roka

Dušan Lauko

Vážení spoluobčania.

Končiaci rok 2005 nás mnohých núti v týchto dňoch porozmýšľať a pouvažovať aký vlastne bol. Niektorí občania skonštatujú, že bol pre nich úspešný, pre iných menej úspešný a niektorí s odchádzajúcim rokom vyslovia úplnú nespokojnosť. Nuž dovoľte aj mne, ako starostovi obce, aby som sa obhliadol za odchádzajúcim rokom 2005. Nie všetko, čo sme si naplánovali sa nám podarilo ale pár akcií bolo naozaj úspeš-

ných. Spomeniem opravu ciest, realizáciu plynofikáciu Novej ulice, výmenu verejného osvetlenia v starej časti obce, rekonštrukciu budovy základnej školy a mnoho iných menších akcií. Musím spomenúť aj akcie, ktoré sme nezrealizovali napr.: dokončenie oplotenia miestneho cintorína ale aj iné akcie, ktoré budeme musieť naplánovať na ďalší rok. Obec v roku 2005 disponovala nie príliš vysokým obnosom a preto sme museli realizovať len tie akcie, na ktoré nám vystačili finančné prostriedky. Toto je ale len jedna strana pohľadu starostu na chod obce, ale chcem sa dotknúť aj strany druhej a to osobné nažívanie ako starosta obce s občanmi. V týchto sviatočných dňoch sa Vám vážení spoluobčania chcem poďakovať za spoluprácu, mnoho krát aj za milé slovo od Vás, ktoré

ma vždy dokáže potešiť. Počas roka človek rieši stovky rôznych problémov a pripomienok a nie vždy došlo k pochopeniu všetkých Vás a určite sa vyskytli aj situácie kedy občan odchádzal od starostu nespokojný. Nuž viete každý človek má svoju povahu a nie vždy problém prezentovaný dvoma osobami sa dá poriešiť v prospech oboch. Ako správny hospodár si dovoľm povedať, že tých úspešnejších a veselších stretnutí s Vami bolo určite viac ako tých negatívnych.

Na záver Vám chcem popriať krásne prežitie vianočných sviatkov v kruhu svojich blízkych a do nového roku 2006 veľa zdravia, šťastia, božieho požehnania a dobrej spolupráce s predstaviteľmi obce. ■

Zo zasadnutia OZ

Za uplynulé obdobie sa zasadnutia obecného zastupiteľstva konalo len jedenkrát a to 9.11.2005 v priestoroch budovy obecného úradu obce Liptovská Štiavnica. Zasadnutie otvoril a viedol starosta obce Dušan Lauko.

Ako prvé poslanci vzali na vedomie plnenie rozpočtu k 30.9.2005.

V ďalšom bode starosta obce informoval poslancov o plynofikácii obce Novej ulice. Bolo konštatované, že v súčasnosti je plynofikácia uloženia hlavného plynovodu ukončená. V súčasnosti sa naďalej pracuje na realizácii jednotlivých prípojok. Tu by som chcel informovať občanov pár slovami o situácii. Záujem o odber plynu či už na ohrev vody alebo varenie, kúre-

nie prejavilo asi 60 majiteľov rodinných domov. Do dnešného dňa bolo zrealizovaných asi 25 prípojok a títo občania už plyn využívajú. Čo sa týka realizácie ostatných plynových prípojok, všetko záleží od počasia. Nakoľko je december je predpoklad, že všetci uchádzači o prípojky nebudú uspokojení, avšak chcem prisľúbiť, že tí občania, ktorí odovzdali žiadosť o odber plynu cestou obecného úradu budú mať prípojku zrealizovanú za rovnakých podmienok. Ostatní záujemcovia o plyn, ktorí budú žiadať v novom roku budú mať podmienky zapojenia odlišné. Obec podpísala zmluvu s vedením SPP, a.s. Bratislava o odkúpení celého plynovodu vrátane prípojok. Obec zrealizovala akciu pros-

Pokračovanie - s. 2

Prijemné prežitie Vianočných sviatkov a Šťastný Nový rok, 2006 Vám želá

Redakcia

Zo zasadnutia obecného zastupiteľstva

Dokončenie - s. 1

treďníctvom dodávateľa, ktorý finančné prostriedky obdrží až po odovzdaní plynovodu plynármi.

Čiže môžeme konštatovať, že obec túto akciu zrealizovala za finančné prostriedky plynárni až na jednu výnimku, 20 000,- Sk, ktoré obec musela zaplatiť za práce na viac voči pôvodnému projektu. Nakoľko došlo k odkloneniu pôvodnej trasy uloženia plynovodu zo zeleného pásu do telesa komunikácie, ktorá musela byť narezávaná, lebo v tomto úseku nevychádzali odstupové vzdialenosti od kanalizačného potrubia. Na záver ohľadom plynu chcem občanom Novej ulice poprosiť o trpezlivosť čo sa týka úprav vstup do dvorov. Je potrebné aby zasypaná ryha bola dostatočne zhutnená, na čo je potrebné minimálne rok. Niektorí občania často namietajú, že potrebujú ďalšie betónové dlaždice. Obec sa s týmto problémom bude zaoberať na budúci rok. Chcem upozorniť občanov, aby na zelené pásy, kde je zakopané potrubie ne-

sadili rôzne okrasné stromy s veľkou koreňovou sústavou ale len kvety, prípadne nechali zatrávniť.

V ďalšom bode poslanci zobrali na vedomie informáciu o ukončení prác na asfaltovaní miestnej komunikácie Hore bránou a taktiež informáciu ohľadom asfaltovania štátnej cesty vedúcej do našej obce, kde sa z prostriedkov VÚC ušlo našej obci viac ako 6 miliónov Sk. Bola vznesená pripomienka, že zvýšením asfaltového koberca došlo k zväčšeniu rigolu, čo bude potrebné dosypať. Po dotaze na Okresnej správe ciest sme dostali informáciu, že na predmetný zásyp nie sú finančné prostriedky, preto vodičom odporúčame venovať zvýšenú pozornosť pri jazde po uvedenej komunikácii.

OZ zobralo na vedomie organizovanie Posedenia s dôchodcami a odsúhlasilo deň 20.11.2005 o 15.00 hodine v kultúrnom dome a akciu Privítanie Mikuláša na deň 5.12.2005 pri stromčeku. Dnes, keď čítate tieto noviny máme obidve akcie úspešne za sebou.

Ďalšou témou OZ bola žiadosť firmy RINCO (ktorá stavia Kľučiny) na vydanie súhlasného stanoviska o vyňatie z pôdneho fondu na parcelu 813/33 o výmere 3,6 ha, na ktorej by chceli pokračovať v IBV výstavbe v rokoch 2007 a neskôr. Poslanci danú žiadosť schválili s podmienkou aby obec apelovala na hore uvedenú firmu aby najskôr dokončili IVB Kľučiny a až potom pokračovala v novej IBV. Starosta obce informoval poslancov, že sa zúčastnil porady u primátora mesta Žiliny p. Slotu, kde sa hovorilo o pravdepodobnom rozdelení veľkej vodárenskej spoločnosti SVS, a.s. Žilina na 5 menších samostatných vodárenských spoločností. Jednou z nich by bol aj samostatný ružomberký závod, pod ktorý by spadala aj naša obec.

Jedným z dôležitých bodov rokovania OZ bola informácia, že firma SES, a.s. Žilina v roku 2006 zrealizuje posilnenie elektrickej siete na Novej ulici a to tým spôsobom, že za rodinným domom p. Tulinského bude postavená nová trafostanica a závesným káblom po jestvujúcich stĺpoch bude nový rozvod.

V bode rôzne poslanci prekonali:

- prejednanie možnosti vytvorenia kompostoviska s PD Ludrová,
- odmenu pre šéfredaktora obecných novín,
- odpredaj vstupu do kaštiela pre MUDr. Čombora (Koniarka),
- organizovanie spoločné-

ho stretnutia pri vianočnom stromčeku – príchod Nového roku 2006,

- zmena otváracích hodín firme MIPA,
- poslanci zobrali na vedomie novelu zákona o miestnych daniach,
- zvolili inventarizačnú komisie,
- zobrali na vedomie a prediskutovali nutnosť opravy kanalizačného potrubia v úseku od p. Omastu Petera po Ing. Podhorca Ivana.

Na záver prečítal poslanec RNDr. Dírer uznesenie zo zasadnutia OZ, ktoré bolo jednomyselné schválené. Potom starosta poďakoval za účasť a zastupiteľstvo ukončil.

Volby do VÚC

Dňa 26.11.2005 sa uskutočnili celoslovenské voľby do VÚC. V našej obci sa voľby do samosprávneho kraja Žilina uskutočnili v priestoroch ZŠ. Preto mi dovoľte, aby som Vás poinformoval o výsledkoch volieb v našej obci ale tak isto aj za celý okres Ružomberok.

Obec Liptovská Štiavnica – 52% účasť (352 voličov)

Poradie na post poslanca:

1. Dušan Lauko 333 hlasov
2. Fridrich Turza 140 hlasov
3. Ján Ondrejka 39 hlasov
4. Stanislav Bella 39 hlasov
5. Igor Maťaťa 35 hlasov

Poradie na post župana:

1. Juraj Blanár 149 hlasov
2. Jozef Tarčák 67 hlasov
3. Andrej Sočuvka 37 hlasov
4. Tibor Michálek 33 hlasov

Okres Ružomberok:

Poradie na post poslanca:

1. Michal Slašťan 2 740 hlasov
2. Ján Ondrejka 2 598 hlasov
3. Stanislav Bella 2 451 hlasov
4. Jozef Rizman 2 112 hlasov
5. Dušan Lauko 1 927 hlasov
6. Juraj Kovačev 1 845 hlasov
- 1. náhradník
7. Fridrich Turza 1 271 hlasov
- 2. náhradník

8. Miroslav Druska 1 116 hlasov
9. Igor Maťaťa 919 hlasov
10. Vladimír Šimalčík 902 hlasov

Poradie na post župana:

1. Andrej Sočuvka 2 553 hlasov
2. Juraj Blanár 1 543 hlasov
3. Jozef Tarčák 1 429 hlasov

Vážení spoluobčania, ako máte možnosť čítať ako 5. v poradí som sa stal poslancom VÚC aj ja Váš starosta obce. Touto cestou Vám ďakujem za vysokú účasť vo voľbách do VÚC – 52%.

Moje poďakovanie patrí všetkým 333 voličom našej obce, ktorí mi vyslovili dôveru, bez ktorých by som nebol poslancom a taktiež všetkým občanom okresu Ružomberok.

Chcem Vám povedať, že touto cestou sa budem snažiť urobiť pre našu obec maximum, ktorý sa mi bude dať z pozície poslanca VÚC Žilina. Na záver podotýkam, že svoje starostovské povinnosti v obci Liptovská Štiavnica si budem plniť aj naďalej zodpovedne a svedomite. A chcem zostať nezmenený.

starosta obce

Privítajme rok 2006

Pozývame každého občana Liptovskej Štiavnice, aby dňa 31. 12. 2005 krátko pred polnocou prišiel k obecnému Vianočnému stromčeku privítať Nový rok 2006.

Pre túto príležitosť bude otvorený kultúrny dom v čase od 23:00 do skorých ranných hodín v Novom roku. K dispozícii bude zvuková aparátúra, občerstvenie bude „batôžkové“ - kto čo prinesie...

Veríme, že sa stretne veľa ľudí dobrej vôle a priateľského ducha...

Redakcia

Ovocie roka

Divácka súťaž:

JABLKO - Ing. Belko Ján
 HRUŠKA - Pokop Vladimír
 ZELENINA - Tkáčiková Elvira
 KYTICA - Domiterová
 Mariana

Mariana Domiterová

Dňa 15. – 16. 2005 sa uskutočnila v Liptovskej Štiavnici výstava ovocia, zeleniny a kytíc, ktorú uskutočnili členovia SZZ v spolupráci s obcou a miestnymi podnikateľmi.

Sponzorstvo poskytli menovaní podnikatelia a organizácie: Ing. Hlaváč P., PD – Ludrová, obec Liptovská Štiavnica, Ing. Belko J., Ing., Kačalka J., Image p. Pápežová J., autodielnia Janiga M., p. Kováčik V., Ing. Latiak., spotrebné družstvo COOP – Jednota.

Jablko roka

1. Ing Belko Ján
2. Maslo Ladislav
3. Hrabušová Mária
4. Prieboj Ján
5. Rázga Jozef
6. Pokop Vladimír

Hruška roka

1. Pokop Vladimír
2. Hrabušová Mária
3. Ing. Lukáč Vladimír
4. Ing. Kačalka Emil
5. Tholtová Anna
6. Ing. Belko Ján

Zelenina roka

1. Viera Švajleninová
2. Pokop Vladimír
3. Ondrejková Anna
4. Tkáčiková Elvira
5. Prieboj Ján
6. Ondrejková Anna

Kytica roka

1. Tkáčiková Elvira
2. Domiterová Mariana
3. Prokopová Alena
4. Mgr. Kováčiková Monika
5. Ing. Bočeková Margita
6. Švajleninová Viera

... a sme zasa o rok starší

Katarína Pastuchová

Opäť je tu november a s ním aj každoročné stretnutie dôchodcov Liptovskej Štiavnice a oslava jubilantov. V tomto roku to pripadlo na 20. novembra, čas takmer predvianočný, keď už aj počasie ukazovalo svoje zimné rozmary. Sniežik poletoval, bolo sychravo a o to viac sme si v Kultúrnom dome cenili príjemné teplo, ktoré sálalo od ventilátorov ohrievania.

Nie o tomto teple však chcem písať, ale o teple ľudskej lásky, ktorá prichádza so starobou.

Miestnosť zaplnená do jediného miestiečka, zvráskavené, robotou skúšané ruky položené v lone, šediny sťa prvý jesenný mráz v tráve, duchovné zmierenie, pokoj v duši, to všetko bolo cítiť z prítomných. Nieкто zavítal do spoločnosti svojich rovesníkov po dlhom rozhodovaní, nieкто sa tešil naň po celý rok. Opäť možno vytiahne sviatočné „kostolné“ šaty. Ale je to vždy s vedomím, že rok je znovu za nami a sme opäť starší. Najstarším jubilantom v Liptovskej Štiavnici v tomto roku je pán

Emil Ondrejka, ktorý s dožíva krásnych 95 narodenín. Ku gratulantom sa pripájame aj my a želáme mu najmä veľa zdravia, božieho požehnania a duševnej pohody.

Sviatočná nedeľa 20. novembra prebehla tradične úvodným privítaním od p. starostu i p. riaditeľky ZŠ. K slovu sa dostali aj najmenej defúrence našej obce. Prítomní mohli zhladnúť slávnostný program žiakov, ktorý bol prezentovaný k 400. výročiu našej školy. Nič to, že deti niekedy zabudli verš básne, nič to, že spadla sviečka v slávnostnej chvíli, snaha našich detí bola odmenená potleskom. Dobrý pocit a zadosťučinenie bol odmenou aj pre nás všetkých: pre rodičov, ktorí pripravovali sálu, pre kuchárov, ktorí pripravili kuráciu špecialitu na kari korení, pre deti i pre učiteľky, ktoré nacvičili s deťmi program.

Zlatým klincom večera bolo vystúpenie súboru Radosť spod Salatína doplnené hrejivými slovami MUDr. Huleja. V repertoári sme si mohli vypočuť piesne rýdzo slovenské, piesne našich juhoslovanských priateľov, ale do vystúpenia zaradili aj

piesne z vianočného obdobia. Za zvukov zvončekov, keď von už poletoval sneh, každý pocítil akési uspokojenie spomalenie behu života, duševnú rovnováhu, pokoj, zmier a spriaznenosť duší s ostatnými.

Neostalo však len pri pasívnom počúvaní. Na záver si mnohí naši starší spoločne aj zatancovali a verte mi, že vôbec nebolo vidno, že tých rôčkov je u tanečníkov viac. Iskra života planie a kým „chuti“ tancovať, je všetko v poriadku.

Zmoknutý Mikuláš

Mária Grafová

Začiatok decembra je zaujímavý najmä pre deti, ktoré každoročne netrpezlivo očakávajú príchod Mikuláša. Aj tohtoroč-

ný prišiel, ibaže sa akosi zabudol rozlúčiť s kamarátom vodníkom. Kvapky dažďa od rána neveštili nič dobrého a nádej, že sa premenia na sneh definitívne zhasla, keď sa Mikuláš so svojim sprievodom prvýkrát prehnal popri zhromažďujúcom sa dave malých a veľkých Štiavničanov pred obecným stromčekom. O hodnú chvíľu sa opäť ozval zvuk spiežovcov, čo bol neklamný znak toho, že Mikuláš sa blíži, ale... ale opäť nič. Mikuláš, čerti aj anjeli závratnou rýchlosťou prefrčali okolo a nám neostalo nič iné, len rozprestrieť

dáždniky a dúfať, že skôr ako nás odplová, predsa len príde.

Na šťastie staré známe - Do tretice všetko dobré! - potvrdilo svoju platnosť a na tretí pokus Mikulášsky povoz zaparkoval pred stromčekom a trpezlivým obecným zhromaždením. Mikuláš čarovným mávnutím svojej palice zapálil krásny stromček, rozdal darčeky, ktoré aspoň trochu zmiernili strach z rôznych strašných čertov a všetci sa mohli rozísť. Mikuláš do Nórska, čerti do pekla, anjeli do

neba a štiavnické detúrence do postieľok snívať svoje sničky.

Opýtali sme sa Mikuláša, prečo mu to dnes toľko trvalo.

A tu je jeho odpoveď: „Musel som odprevaďovať štyri zlé deti do pekla.“

Našťastie to neboli štiavnické deti, ale z nomenovanej dediny L. Ale POZOR milé deti! Čert nikdy nespí!

Prv než vaše dieťa pôjde do školy

Mária Grafová

Milí rodičia budúcich prváčikov, najkrajšie sviatky roka sú pred dverami, vy máte plnú hlavu starostí s ich prípravami a vaše detúrence už netrpezlivo očakávajú kedy budú môcť začať s rozbaľovaním darčiekov. Ibaže čas vianočný sa rýchlo pomíne, nový rok začne naberať na obrátkach, ani sa nenazdáme bude tu koniec januára a čas zápisu prvákov do školy.

Väčšina detí sa na túto udalosť teší a vy ich v tom určite podporujete. Možno vám niekedy hlavou preblyсне otázka: „Je môj drobček pripravený na tú obrovskú zmenu vo svojom živote?“ Pokúsme sa na ňu teraz spoločne odpovedať.

Áké majú byť vedomosti a zručnosti budúceho prváka:

1. Vie ukázať a pomenovať názvy častí svojho tela.
2. Vie povedať svoje meno,

adresu, kto sú jeho rodičia, starí rodičia, súrodenci....

3. Vie určiť čo sa kde nachádza, čo je vedľa, za, vpredu, v niečom.....
4. Vie určiť smer hore, dole, doľava, doprava.
5. Mal by vedieť rozoznať a zapísať tlačene tvary začiatočných písmen seba a blízkych ľudí.
6. Vie správne pomenovať farby (žltá je žltá a nie slniečková....).
7. Vie povedať čo potrebuje, poďakovať, poprosiť, pozdraviť...
8. Dokáže si zapamätať skupiny slov, napr. dni v týždni, ročné obdobia, krátku básničku.
9. Ani svet čísel mu nie je celkom cudzí a vie označiť a zapísať niektoré čísla.
10. Vie vymenovať číselný rad do 10.

11. Jednoduché slová, napr.: pes, dom vie povedať po hláskach (p-e-s), (d-o-m) a naopak z hlások, ktoré mu poviete vy, vie zložiť jednoduché slovo.

12. Vie sa sám obliecť, obuť a uložiť si svoje veci na určené miesto.

Teraz ste možno zistili, že ešte to nie je celkom akurátne, že vášho budúceho prváčka neposlúcha jazýček a niektoré hlásky nevyslovuje správne, že sa bojí cudzích ľudí a bez maminiek neurobí ani krok, že ceruzka nie je jeho kamarát atď. Neznepokojujte sa, ale snažte sa mu pomôcť. Veľa sa s ním rozprávajte, nenechávajte ho vysedať pred televízorom, dávajte mu kresliť, vymalovávať obrázky, hrajte sa s ním, prečítajte mu rozprávku pred spaním, zaspievajte mu, poverujte ho jednoduchými úlohami, nezabudnite skontro-

lovať či ich splnil. Ak ešte nechodil do škôlky, prihláste ho aspoň na posledného pol roka, aby si zvykol na kolektív detí, na inú ako rodičovskú autoritu, na nový denný režim, ktorý zahŕňa aj povinnosti.

No a nakoniec - **nie je na zahodenie ani odborná pomoc**, ktorú nájdete v **Pedagogicko-psychologickej poradni** v Ružomberku I. Houdeka 23/51, číslo telefónu 044/4342634.

Čo dodať...

Mária Grafová

Piatok 14. október 2005 je navždy zapísaný do štiavnickej kroniky obecnej i školskej a verím, že aj do pamäte všetkých, ktorí sa podieľali na oslavách 400 rokov od prvej zmienky o škole, či už organizačne, sponzorsky alebo svojou účasťou. Toto významné podujatie splnilo svoj účel. Dali sme o sebe vedieť, ľudia sa stretli, zaspomínali, zabavili sa. ■

Riaditeľstvo Základnej školy v Liptovskej Štiavnici
v
vyslovuje

POĎAKOVANIE

všetkým, ktorí prispeli k zdarnému priebehu osláv
400 rokov od prvej zmienky o našej škole.

Vianočná anketa

Mariana Domiterová

Opýtala som sa detí v škole:

Viete kto to bol svätý Mikuláš?

7 detí nevedelo, 9 detí si myslí, že Mikuláš bol ujo kurič (nepochopená otázka), väčšina detí odpovedala, že bol farár, Lucia - Biskup, ktorý pomáhal chudobným, Marika - svätý muž čo pomáhal chudobným ľuďom, Miška - Biskup.

Kedy oslavujeme tento sviatok?

1.A a 2.A - budúci týždeň v pondelok

3.A a 4.A - 8 detí: v pondelok tohto roku

11 detí - 6. 12. 2005

Miška - keď dostanem balíček

Čo si predstavíte, keď poviem Vianoce?

1.A - Branko, Danko, Kristián - že chodí Ježiško

2.A - že sa narodil Ježiško

3.A - Paulínka a Michal - darčeky, Simonka a Šimon - darčeky a stromček, Katka - darčeky a kapustnica, Nikolka - sneh, láska, dobro, Tomáš - oslava.

4.A - Adam a Tomáš - darčeky, Roman, Maťo, Filip, Kristián - darčeky a stromček, Peter - darčeky a večera s celou rodinou, Gabika - príde Ježiško a dá nám darčeky, Petra - darčeky, stromček, oplátky, Lucia - darčeky, narodenie pána Ježiša a slávnostná večera, Marika - darčeky, jedlo, stromček, Ježiško, Stanko - láska, priateľstvo a darčeky, Miška - darčeky, je to sviatok.

Viete ktorý deň ich oslavujeme?

1.A - Andrej - 24. 12.

2.A - Deniska a Jakubko - o štyri týždne

3.A - všetci vedeli

4.A - všetci vedeli

Čo by ste chceli nájsť pod vianočným stromčekom?

1.A - Martin - bicykel, Andrej - počítač, Danko - loptu, Kristián - autodráhu, Dominika - barbinu a kočík, Samko - počítač, Martin - džíp, Lívia - počítač, baby Anabel, Lukáško - hokejka, lopta, Marek - skai-bort na TV, Branko - písanku, počítač.

2.A - Deniska a Miška - baby Anabel, Lívia a Sandra - hodinky, Lukáš - volkmén, Jožko - džíp s ovládačom, Jakubko - nový dom.

3.A - Katka - matematickú knihu a veci, Simonka - korčule, lyže, Nikolka - psa, ktorý ciká, breše a chodí len za 1000, Paulínka - chou, chou kazeťák, Tomáš terénnu motorku, hodinky strážcov vesmíru, Šimon - môj nový počítač, dačo na oblečko,

Pokračovanie - s. 6

Vianočná anketa

Dokončenie - s. 5

Michal – motorku na ovládanie, nohavice.

4.A – Adam – tank a motorku (naozajstné), Tomáš – nemecký slovník, bajonikla, Roman – boby, korčule, Miška – mobil, počítač, Stanko – auto na ovládanie, Lucia – knihu, porcelánovú bábu, Kristián – auto na ovládanie, mobil s kamerou a foťákom, Marika – malú čivavu a psíka Bobbyho nič iné, Petra – písací stroj, veci, Gabika – počítač a novú tašku, Peter – brokovnicu a domáce kino, Filip – stavebnicu, auto na ovládanie, Maťo – bojový hrad, auto

A ešte posledná otázka, čo by ste si priali do Nového roka?

1.A – Marek – aby sme boli zdraví

2.A – Deniska – aby bolo dob-

ré leto, Jakubko – dobrú zimu
3.A a 4.A – Katka a Paulínka – aby sme boli všetci zdraví a aby sa darilo, Simonka – zlepšiť si známky, Nikolka – aby opravili dievčenské záchody, Tomáš – byť strážcom vesmíru, Šimon – aby som sa celý rok učil na jednotky, Michal – prilbu na motorku, Maťo – samé jednotky, Filip – diktáty na dobré známky, Peter – bohatstvo, dobré známky a aby sme boli zdraví, Gabika – aby vtácia chrípka nebola, aby sme boli zdraví, aby som

lepiej písala diktáty,
Petra – aby som sa dobre učila, aby som poslúchala rodičov, Marika – aby ma môj pes poslúchal na prvé slovo, Kristián, Tomáš a Lucia – dobré známky,

a zdravie, Miška – šťastie, zdravie, Roman – pre celú rodinu želim veľa šťastia, Adam – aby sa nechodilo do školy, Stanko – Lásku a šťastie pre celý svet

Čarovné, pokojné, radostné, bohaté, láskyplné...

Mariana Domiterová

Iba jediné sviatky v roku majú toľko krásnych prívlastkov – Vianoce.

V zasneženej krajine sa rozhostí vianočný čas, všetko stíchne a zavládne priam posvätný pokoj.

V našich vinšoch sa najčastejšie opakujú slová ako – zdravie, pokoj, láska, šťastie, a to preto, lebo je to to najcennejšie čo v živote človek potrebuje.

Je zaujímavé, že sa takmer všetci bez rozdielu, žiaľ často iba na pár hodín Štedrého večera, dokážeme naplniť vzájomným porozumením a láskou.

Ktosi múdri raz povedal, „Keby sa odstránili betlehemské jasličky, v dejinách nastane hrozná prázdnota.“ Áno, všetci sa každý rok tešíme na Vianoce – deti zo svojimi čistými dušičkami očakávajú prí-

A pár vinšov navyše:

*Oheň v krbe tíško praská, v srdciach vládne pokoj láska.
Z oblohy sa sype sneh, všade počuť detský smiech.
Už sa stromček ligoce, prajem krásne Vianoce.*

*Veselé Vianoce a šťastný Nový rok prichádzame priať,
aby človek človeka vždy mal rád,
aby jeden druhému viac šťastia prial,
aby ten Nový rok zato stál.*

chod Ježiška, lebo im priniesie krásny ligotajúci sa stromček a vysnívané darčeky, a pre nás dospelých sú Vianoce posolstvom pokoja, lásky a spolupatričnosti.

Pre kresťanov je to obnovenie si viery, že Božia láska je ten najvzácnejší dar, a že Kristus sa narodil preto aby človeku pomohol, aby mu ukázal ako má žiť.

Želala by som si aby vianočný čas pokoja, porozumenia a lásky v nás zotrval čo najdlhšie.

Bol by to pre nás všetkých najkrajší vianočný dar. No pričiniť sa oň vo svojom vnútri, musíme predovšetkým sami.

Ten, kto hľadá prostú krásu, dokáže ju nájsť aj v snehovej vločke, v domčeku obklopenom snehovou prikrývkou v jedľovej vetvičke i v kvete suchého bodliaka či v ovocnom plode.

Chcela by som Vám všetkým zavinšovať v tieto slávne sviatky, aby Vám dal pán Boh šťastia hojného Božského požehnania, na poli úrodu, v dome príplodu. Na statku rozmnoženia, na detičkách potešenia. A Vám všetkým dobrého zdravia. Aby láska, dobrota a pokoj naplnili Vaše duše. Veselé Vianoce a Šťastný Nový rok.

Čo si predstavíme pod slovom Vianoce?

Katarína Kostolná

Pán Jozef:

Orechy sme vešali na stromček, jabĺčka. Nebolo to ako teraz, žiadne koláče a pálenka. Natreli sme si chlieb s maslom, pocukrovali a už bol koláč – cukrovô.

Na Vianoce nám mama upiekla tvarohový koláč, to bola dobrota. Kúpili sme dva deci špiritusu, doliali do pol litra a bola pálenka. A darčeky? Nebolo na ne.

Peter:

Predstavujem si pekný stromček, pod ním veľa darčiekov, večera s rodinou, von biely sneh.

Pani Zdenka:

Vianoce sú sviatky, pokoja, lásky, radosti a narodenie sa Ježiška v jasličkách.

Maťko a Tomáško:

Vianoce sú prázdniny, keď nemusíme ísť do školy, darčeky, zemiakový šalát, kopec jedla. Navštívime celú rodinu a všade dostaneme darčeky. Aj my dávame darčeky. Každý rok nakreslíme obrázky alebo niečo vyrobíme a dáme to pod stromček rodičom aj starým rodičom.

Máme radi keď rodičia nemusia ísť do roboty, ale sú doma a chodíme spolu von. Najviac sa zasmejeme na mamine, keď sa snaží v ocinových veľkých korčuľiach korčuľovať.

Pani Monika:

Vianoce? Tieto zimné sviatky, aj keď im predchádza mierny chaos, znamenajú pre mňa harmóniu, zastavenie sa a obhliadnutie za seba. Každé Vianoce sú iné, deti sú staršie a my tiež, život sa posunie o krok ďalej a ja rozmýšľam, čo treba urobiť ešte lepšie, čo nám nevyšlo, o čo sa budeme snažiť, v tom ďalšom roku. Všetko je však v poriadku, ak sa pri vianočnom stole stretne všetci s pocitom lásky a silou ísť ďalej.

Vianoce sú pre mňa chvíle, kedy máme na seba čas a všetci si zrazu uvedomíme, aké smutné by boli bez toho druhého.

Prajem Vám, aby ste aj tieto Vianoce prežili v zdraví, v šťastí, láske, v kruhu svojich najbližších. Aby ste boli k sebe milý a úprimní nielen v čase vianočnom, ale aj po celý nasledujúci rok.

Za hrst' vtipov

***

*Janko píše Mikulášovi list.
Milý Mikuláš! Pod stromček si prosím bubon, trúбку a striekaciu pištoľ. Mám malé vreckové, tak mi mama bude platiť za to, aby som nebubnoval, sestra za to, aby som netrúbil keď sa bude učiť, a náš Rexo za to, aby som ho nestríkal vodou.*

***

Keď príde v noci za Tebou veľký chlap s bielou bradou v červenom kabáte a bude Ťa pchať do vreca, tak sa neboj, možno len niekto písal Ježiškovi, že Ťa chce pod stromček...

***

*Janko sa na Vianoce pýta otca:
- Oco vieš, ktorý vlak najviac mešká?
- Nie synak.
- No predsa ten, čo si mi slúbil minulé Vianoce*

***

Na križovatke je dopravná záпча a jeden vodič neustále vytrubuje. Po chvíli príde z vedľajšieho auta k jeho okienku vodička a pýta sa ho:

- Pán kolega, a čo ste ešte dostali na Vianoce?

Vybral Dušan Dírer

Vianočné pečivo a cukrovinky

Drobné pečivo a cukrovinky patria k tradičným znakom Vianoc. Po stáročia bývali sladkosti hlavným, niekedy aj jediným, vianočným darčekom. Už v starom Ríme si vraj ľudia dávali na prelome roku sušené datle, figy a medové koláčiky, ktoré mali symbolizovať želanie šťastia a úspechu do nového roku.

Príprava vianočného pečiva zaberie zvyčajne celý december. Najprv pečieme pečivo, ktoré musíme nechať odležať, aby zmäklo a získalo tú správnu chuť. K týmto druhom patria vanilkové rožky, medvedie tlapky a rôzne kokosové sladkosti.

Musíme ich uložiť do krabíc a nechať niekde v chlade. Ozdobenie si necháme až na dobu tesne pred sviatkami.

Ďalšie v poradí môže byť linecké pečivo. Ak ho chceme zlepovať džemom, urobíme to hneď. Pečivo bude do Vianoc krásne odležané. Ozdobenie opäť necháme na neskôr. Asi dva týždne potrebujú na odležanie medovníčky.

Nakoniec pripravujeme pečivo z bielkového cesta. Pár dní pred Vianocami sa môžeme pustiť do nepečených cukrovínek, ktoré radšej uchováваме v chladničke.

Pečivo vydrží dlho a môžeme ho ponúknuť návšteve i mnoho dní po Vianociach. Niektoré gazdinky vybavené veľkou mrazničkou dokážu mať pečivo v zásobe ešte v apríli. Ozdobené pečivo naaranžované na mise je ozdobou sviatočného stola. Môžeme ho však tiež ozdobne zabaliť a urobiť ním radosť príbuzným a známym, ktorí trebárs žijú osamelo a cukrovinky nepečú.

Výroba vlastných cukrovínek je prácna a zaberie veľa času. Dáva však možnosť utužiť rodinné vzťahy tým, že zapojíme i deti. Možno viac prekážajú, ako pomôžu, a niektorý kúsok hneď po upečení zjedia. Majú však tento predvianočný čas radi. A ani mamičkám neuškodí, ak na chvíľu zabudnú na naháňačku za čo najlepšie upratánym bytom a dokonale pripravenými Vianocami. Veď oveľa dôležitejšie je vianočné posolstvo lásky, mieru a porozumenia. A to môžeme svojim deťom poskytnúť iba vtedy,

keď zabudneme na zhon a dokážeme radostne prežívať spoločné chvíle trebárs práve pri príprave cukrovínek.

Šťastné a veselé Vianoce!

Katarína Pastuchová

A zase sú tu Vianoce!

Ladislav Slanicay

Už veľakrát sa v našom živote zopakovalo, že sme si povedali a zase sú tu Vianoce! Zase tu máme advent, čas v ktorom si kresťanský svet pripomína príchod Božieho syna. Na tento svet, medzi nás ľudí. To sú Vianoce z pohľadu duchovna, z pohľadu ich kresťanského chápania a prežívania. No nie každý má podobnú predstavu o prežívaní Vianoc, podobne ako aj o predvianočnom období, o advente.

Denne sa presvedčame, že z tohto obdobia, ale už aj skôr, sa čas nastávajúcich Vianoc mení z času kludu a pokoja na obdobie zhonu, stresu, nervozity a pokoj, ktorý by mal v tomto čase panovať medzi nami v každodennom živote, nahradil zhon za potraviny, za darčekmi a darmi. Nadobudli sme presvedčenie, že bez darov Vianoce akoby ani nemohli byť! A vieme, pamätáme sa, že Vianoce sa dajú sláviť a prežívať aj bez veľkých darov. Jednoducho, skromnejšie. Vianoce pritom nemusia byť chu-

dobné! Nemali by byť chudobné predovšetkým na lásku, vzájomnú úctu a pekné slovo. Tá materiálna stránka, ktorá v posledných časoch čo raz viac prevláda v príprave i prežívaní Vianoc, nie je až tak dôležitá a podstatná. Žiadal by sa skôr opak! Veď Vianoce si pripomínáme na pamiatku príchodu Toho, ktorý sa v chudobe na svet narodil.

Vianoce! Aké kedysi boli, ako sme ich prežívali a ako ich prežívame dnes? Tie rozdiely, ten rozpor si uvedomujeme výraznejšie vtedy keď spomíname a porovnávame

Vianoce pred 50-70 -timi rokmi boli poznačené viac duchovnom, tá materiálna stránka, tie darčeky, bola len doplnkom a symbolom, že Otec nám daroval Syna. Darčeky. Aj za bývalých čias patrili k Vianociam. Boli to darčeky takéno, na aké bolo. K Vianociam patrili predovšetkým neodmysliteľný stromček. Bol a zostal dekoráciou vianočných sviatkov. Zabezpečil ho v tých časoch, to bolo povinnosťou nás mladších členov rodi-

ny. Zobrať lyže, zabehnúť na Hate, Sovec, alebo Poľanu, to pre naše mladé nohy nebol žiaden problém.. Nieslo to so sebou ale určitú mieru rizika, lebo aj v tých časoch boli lesné porasty strážené, keď patrili komposorátom, alebo majetku rodiny Rakovských a tí mali svojich lesníkov.

Veľkosť stromčeka sa musela prispôbiť miestnosti, izbičke, kde mohol byť umiestnený. Ak bola izba malá a v rodine bolo viacej členov, visel stromček na povale. Ozdobený nebol čokoládovými figúrkami, ako dnes! Na čokoládu jednoducho nebolo, a keď bolo, tak čokolády nebolo. Salónky sa tiež poväčšine vyrábali len doma. Kúsok drevka, alebo doštičky zabalený v natrižkanom papieri, to nebola žiadna maškrtka. V tom lepšom prípade sa našla aj zabalená kocka cukru. Osvetlenie vianočného stromčeka, keď bolo, tak len klasickými voskovými sviečkami, na ktoré bolo treba dávať veľký pozor, aby stromček nezblkol. Aj darčeky v rodinách

boli prejavom materiálnych možností tých čias. Skromné jednoduché! Papuče, ponožky, košeľa, skrátka to, čo človek potreboval ku každodennému životu. Žiaden volkmén, CD prehrávač, žiaden televízor, alebo dokonca veci ďaleko finančne náročnejšie.

Pri štedrovečernom stole sa zišla celá rodina. To je to, čoho si rodina vážila, cenila a čo dnes pociťujeme, že nám to chýba! Spolupatričnosť sa akosi z pomedzi nás vytráca, alebo sa vytratila už vôbec.

V kresťanských rodinách sa na Štedrý deň zachovával prísny pôst. Nejedlo sa mäso. Len kapustnička s hubami a keď bola, tak voľáka ryba. Kapor, kto si ho mohol dovoliť, alebo údený pstrúžik. Obchod takýto sortiment vtedy neponúkal a keby aj, nebolo veľmi „začo“! Tak sme v snahe spestriť si vianočný jedálny lístok už skôr pred adventom, zase s príslušnou dávkou rizika, zvykli urobiť inventúru či už v miestnom potoku, prí-

Pokračovanie - s. 9

Príbeh skoro pravdivý

Katarína Kačalková

Porozprávam vám jeden príbeh, ktorý som si našla vo svojej e-mailovej schránke a ktorý sa za pár rokov vraj môže stať realitou.

Istý zákazník si chcel v jednej reštaurácii telefonicky objednať pizzu. Rozprával sa s dispečerkou, ktorá prijímala jeho objednávku. A ich rozhovor bol takýto:

„Dobrý deň, ďakujeme že voláte do našej reštaurácie, čo môžeme pre Vás urobiť?“

„Rád by som si objednal pizzu.“

„Môžete mi najprv povedať Vaše národné identifikačné číslo?“

„Samozrejme, malý moment ..... moje národné identifikačné číslo je 5582478300-5610.“

„Ďakujem pán Novák, ešte raz Vás srdečne pozdravujem. Vidím, že bývate v Bratislave, na Zelenej ulici č. 898 a telefón domov máte 499456022. Vaše číslo do práce v Národnej poisťovni je 222580715 a číslo mobilu 00998753421. Z ktorého čísla voláte teraz?“

„??? Odkiaľ to všetko viete???“

„No, predsa sme napojení na sys-

tém, pane.“

„?Aha! No ja by som si chcel objednať špeciálnu pizzu so samým hovädzím mäsom.“

„Ale to nie je najlepší nápad, pán Novák.“

„Čo tým chcete povedať?“

„Váš zdravotný záznam mi ukazuje, že máte vysoký krvný tlak a mimoriadne vysoký cholesterol. Vaša zdravotná poisťovňa nám nedovolí predať Vám niečo, čo je pre Vás tak veľmi nezdravé.“

„Hm a čo mi teda radíte?“

„Možno by ste mohli skúsiť našu nízkoenergetickú pizzu so sójovým jogurtom. Pochutnáte si.“

„Prečo si myslíte, že si môžem pochutnať na niečom takom?“

„No minulý týždeň ste si požičali z miestnej knižnice Recepty zo sóje pre labužníkov a tak mi napadlo, že taká pizza by Vám asi chutila.“

„No ... no tak dobre, objednávam si dve rodinné balenia. Budem platiť kreditkou.“

„Je mi ľúto, pán Novák, ale to nepôjde, musíte zaplatiť v hotovosti.

Váš denný limit na kreditke ste už minuli.“

„??? Tak teda zaplatím v hotovosti! Ako dlho to bude trvať?“

„Máme trochu časový sklz, ak by Vám to nerobilo problém, mohli by ste sadnúť na motorku a prísť si po pizzu osobne?“

„?!?! Ako môžete vedieť, že mám motorku?!“

„Váš záznam mi hovorí, že auto ste prestali splácať, tak Vám ho vzali. Ale tú motorku už máte splatenú, takže si myslím, že na motorke by ste mohli prísť.“

„%@/§&&@!!!!“

„Dávajte si pozor na jazyk, pán Novák. Už pred dvomi mesiacmi ste mali opletačky s políciou.“

„????????????????“

„Želáte si ešte niečo, pane?“

„Nie! To je všetko! A nezabudnite na tú dvojlitrovku coca-coly, ktorú dávate s každou pizzou zdarma!“

„Veľmi ľutujem, pán Novák, ale lepšie sa pozrite do nášho inzerátu. Naša ponuka neplatí pre diabetikov...“

Pousmiali ste sa? Príliš nereál-

ne? Možno. Ale kto by si len pred pár rokmi pomyslel, že budeme hovoriť do akéhosi malého zariadenia, ktorý ani šnúru nemá a budeme sa rozprávať s človekom, ktorý je na celkom opačnom konci republiky? Veru, ten dnešný svet je tak pretechnizovaný, že pomaly si ani čaj neuvaríte, ak neovládete množstvo tlačítok a neviem čoho všetkého ešte. Človek sa stáva číslom, údajom. A práve preto ma tento príbeh inšpiroval v tomto predvianočnom čase, keď proti náhlivosti, technike, biznisu a komercii stojí ako paralela ticho a pokoj betlehemskej noci, kde sa nám ponúka geniálna jednoduchosť jasli so svojim poslanstvom, kde nás oslovuje betlehemské Dieťa, každého jednotlivo, každého osobne. Veď pre Neho nie sme údajom, ani číslom. On prichádza, prichádza pre každého a je len na nás, aby sme aj v dobe tretieho tisícročia pochopili, že sme „len“ ľudia a rovnako ako naši predkovia, ktorí nepoznali výtvarnú techniku, potrebujeme aj my spomaliť, potrebujeme cítiť, že niekto má o nás skutočný záujem. ... ako dobre, že sú Vianoce! ■

Človek môže byť čulým a zdravým aj v staršom veku

Edita Haluzová

„Nič tak neníči ľudské telo ako trvalá nečinnosť“.

Aristoteles

Ako budeme prežívať jeseň života rozhodujeme svojim životným štýlom už od mladosti. Rozhodujú o tom genetické a biologické a sociálne postoje z minulosti. Veľa negatívnych telesných a duševných znakov staroby je dôsledkom nevhodnej životosprávy v strednom veku. Sedavý spôsob života, jednostranné preťažovanie organizmu a nedostatok pohybovej čistoty znižujú výkonnosť telesných funkcií a zhoršujú zdravotný stav. Zmenšuje sa pružnosť a výkonnosť srdcovocievneho systému, zhoršujú sa dýchacie funkcie, klesá svalová sila – vo veku 70 rokov dosahuje len 1/3 svojej pôvodnej hodnoty, zhoršuje sa pohyblivosť kĺbov, prehľbujú sa poruchy neurovegetatívnej regulácie – poruchy spánku, trávenia, citlivosti na teplo... Pravidelný telesný pohyb aktivizuje fyziologické funkcie a spomaľuje príznaky starnutia. Zároveň zlepšuje aktivitu aj v iných oblastiach života. Umožňuje nadväzovanie sociálnych kontaktov, potláča pocit osamelosti, zvyšuje sebavedomie a posilňuje kladné hodnotenie seba samého.

Čo je zdravie? Je to stav úplného fyzického, psychického a sociálneho komfortu človeka.

Faktory ovplyvňujúce zdravie:

50% - spôsob života (životný štýl),
20% - ekologické podmienky,
20% - genetika,
10% - zdravotná starostlivosť.

Vedci sa domnievajú, že ľudský organizmus je stavaný na 120-130 rokov života. Aby sme sa ich však aj dožili, museli by sme „chcieť“. Na našom postoji záleží 80% faktorov, ktorými môžeme aktívne ovplyvniť zdravie a dĺžku veku nášho organizmu.

Vplyv pohybových aktivít na zdravie:

- zvyšuje sa prispôsobivosť organizmu na záťaž,
- zlepšuje sa činnosť srdca a cievneho systému,
- zlepšuje sa svalová sila a vytrvalosť, čo prispieva k udržaniu dobrej telesnej kondície,
- pozitívne ovplyvňuje krvný tlak a hladinu cholesterolu v krvi,
- prehľbuje dýchanie a zlepšuje schopnosť pľúcnej ventilácie,
- posilňuje kosti, prispieva k udržaniu chrbtice a kĺbov vo funkčnej zdatnosti a je významnou prevenciou proti bolestiam chrbtice,
- prispieva k udržaniu priemernej telesnej hmotnosti,
- prispieva k duševnej sviežosti, napomáha lepšiemu prekrveniu a okysličeniu mozgu,
- zlepšuje schopnosť sústrediť sa, zmiernuje depresie.

Aktívny vek – je to vek, keď sa človek dokáže postarať sám o seba, pociťuje radosť zo života, chápe jeho zmysel, zúčastňuje sa na spo-

ločenskom živote a realizuje vlastné životné ciele.

Rizikové faktory, ktoré záporne ovplyvňujú zdravie, fyzickú výkonnosť a dĺžku aktívneho života: fajčenie, stres, alkohol, drogy, nevhodná výživa, nadmerné užívanie liekov, pohodlný spôsob života.

Pohybová aktivita: je to každá pohybová činnosť, ktorá v dostatočnej miere zvyšuje požiadavky na funkcie organizmu vyžadujúca energetický výdaj nad úroveň výdaja v pokoji.

Tak čo milí spoluobčania – dôchodcovia, pochopili ste, že tento článok bol určený pre vás? Uvedomili ste si, že život sa nekončí odchodom na dôchodok? Človek môže byť zdravý a čulý aj v staršom veku. Len musí prejavovať trochu vôle urobiť niečo pre seba a pre svoje zdravie. Veď pohyb to je život. Opýtajte sa ľudí po mozgovej porážke ako pozitívne ovplyvnil

ich ďalší život fakt, že opäť začali rozprávať a chodiť. Opäť nám na dvere klopú vianočné sviatky. My budeme mať na stole hojnosť jedla, rodinnú pohodu a „veget“ pred televízorom. Urobte niečo pre svoje zdravie a zlepšenie kondície. Vymeňte tanier plný sladkostí za prechádzku, alebo sánkovačku s vnúcatami na čerstvom vzduchu. Neuzatvárajte sa sami v byte a neutápajte sa v sebalútsosti. Dokážte sebe aj iným, že staroba nie je len čas rezignácie a čakania na smrť. Tešte sa z každého dňa, ktorý vám je umožnený prežiť a šírte okolo seba radosť a optimizmus. Uboleňých, ustonaných, ufrflaných ľudí zahľadených do seba sa druhí ľudia stránia a oblúkoma sa im vyhýbajú. Hlavne mladí. Ale predsa nechcete ostať sami, opustení a zabudnutí! Tak pre to niečo urobte!

Prajem vám teda

„Šťastné a veselé“!

Z ľudových zvykov

Siahnite do bohatej studnice ľudových zvykov a obyčajou, ktoré sú úzko späté s vianočnými sviatkami.

Rozkrojené jablká

Kto nájde v jablku rozkrojenom pri Štedrovečernej večeri z jadier krížik, mal by do roka zomrieť. Komu zostanú jadrá neporušené alebo budú mať tvar hviezdy, bude celý rok zdravý.

Liatie olova

Roztavené olovo alebo vosk sa vleje do studenej vody. Podľa tvaru zrazeniny odhadneme, čo nás v budúcnosti čaká. Srdce znamená lásku, kniha štúdium, kríž smrť.

Jadierka vo vode

Gazdiná rozkrojí jablko, vezme dvanásť jadier a hodí ich do vody. Koľko jadierok bude plávať na hladine, toľko bude suchých mesiacov v roku.

Sliepky

Na Štedrý deň vyjdite o polnoci pred dom, ak bude obloha plná hviezd, budú sliepky v novom roku veľa znášať.

Krájanie pečiva

Po štedrovečernej večeri odkrojíte kus pečiva z pšeničnej múky a kúsok žitného chleba. Potom nimi obložte čepeľ noža

z obidvoch strán. Na Troch kráľov sa na nôž pozrite, na ktorej strane nôž zhrdzavel, toho obilia malo byť na budúci rok nedostatok.

Veštbý o láske:

...ak vôbec

Na sv. Barboru si odrežte vetvičku čerešne alebo jablone, ak do Štedrého dňa rozkvitne, do roka sa vydáte. Ak rozkvitne neskôr, budete si musieť na vydaj ešte počkať, ak uschne, zostanete bohužiaľ na ocot.

Kedy vás opustí dcéra?

Dievčatá, zrelé na vydaj, hádžu topánku cez hlavu. Keď topánka dopadne špičkou k dverám, do roka pôjde preč z domu.

Šatky kvôli poctivosti

Dievčatá, ktoré chcú vedieť, či ich na budúci rok nejaký chlapec pripraví o poctivosť, zaviažu svoje šatky do uzlu a dajú ich do čižiem. Ktorej sa šatka rozviaže, môže sa s venčekom rozlúčiť.

Na Štedrý večer nesmel nikto sedieť oproti dverám do ulice, aby on alebo niekto z rodiny nezomrel. Nikto nesmel kýchnuť alebo na niekoho nahlas zakričať, aby si ho nenašla smrť.

z <http://vianoce.centrum.sk>
spracovala Mária Grafová

Dokončenie - s. 8 A zase sú tu Vianoce...

padne v jarku „Za potokom“, alebo v Kobeliaku. Vždy viacerí. Funkcie boli podelené a delil sa aj úlovok.

Taká a podobná bola tá materiálna stránka Vianoc našej mladosti. Nepochopiteľná s tou, ktorú žijeme dnes. Ani to duchovno našich vtedajších Vianoc neznesie porovnanie. Roráty! Koľko dnes, hlavne mladších ľudí vie o čom to je a čo to bolo? Z našich terajších Vianoc takmer úplne vymizli kolody, ktoré v tých našich mladších rokoch neodmysliteľne patrili tiež ku štedrovečernému stolu. Okrem prípravy na príchod Syna v období adventu bolo tu upevňovanie si ducha aj tela. Veď bolo treba ráno včasnšie vstávať a v zimnom čase, ale aj v nečase prebrodiť si cestu,

či už do kaplnky, alebo do kostola. Kdeže! Vtedy sa sneh neodhrňal ako dnes! A samozrejme sa neposýpalo. Nebolo prečo. Keď prešli jeden dva furmanské vozy, podpísali sa do bielej snehovej periny dvoma úzkymi pásikmi. To bolo všetko! Chodníček, cestu pre peších si bolo treba prešliapať. Či to už bolo do toho kostola, do obchodu, alebo ku najbližšej studni.

Veru aj tak bolo! Ale dnes s odstupom času a rokov hovoríme, dobre, že tak bolo! Máme možnosť porovnávať a spomínať. Prichádzajú Vianoce! Nezapudnime si v tieto dni nielen popriať, ale aj žiť taký život, aby sme všetci mohli Vianoce prežiť skutočne v pokoji a radosť!

VESELÉ	1. časť tajničky	Slovenské elektrárne	tav	RSOD	patrí Otovi	chystaj váru	Aljaška anglicky	2. časť tajničky									
obyvateľ ostrova																	
odišla																	
spojka		poor mesto v Nemecku															
inic. Jána Horáka			Dobrá Voda chválenie				Slovenská republika Nitra										
kráľovská hra				malá Anna tiež táto					mesto v Pakistane	pomoc: Haaga, Idar, Amara	krátke slovo	Obchodná akadémia	4. časť tajničky	rieka v Nemecku			
zvíra púšte					s radosťou mesto v Rumunsku					sebe česky odsteliť inak							
ženské meno						ak len inak	nevzdali sa										
druh údeniny							veľký Sadko					N foneticky					
tona		útok muž					miňaj OSNE					selén koniec rus. priezvisk					
nová chata			súhvezdie bôžik lásky						výskok neroztápaj								nalievala
ženské meno				chýbal časť opery													
diera do zeme					nebeský tvor telúr						suchá časť obilia	rímsky 1001 vládol					
druh teles. činnosti						ešte nevstali pracujete ihlou											
rímsky 1		lúšti úlohu žito					hlas osla vlani krajovo			solmizačná slabika záves			rímsky 50 mohamed. viera				
argón		plus požívajte tekutiny		obyvatelia Ilavy meno Chačaturian													
deň po maďarsky				odroda kŕmnej repy skrátene arzénu				údiv meno Komenského									Tokij. záliv
3. časť tajničky									Pavína pracuj pluhom								
rímsky 100		strácalo rímsky 5								pomoc: EINE, ARA, AAR, Aja	rieka v Nemecku spojka						
VIANOCE	zoberie						erbium			Indic. tanečnica							

Tajnička

Tajničku tvorí začiatok starej vianočnej piesne, ešte z 18. storočia.

Ján Vulpíny

Riešenia z čísla 3/2005:

Tajnička: Ja nie, ale to tí Maloštiavničani, čo sedia za mnou.

Výhercovia tajničky: Tajnička: 100 Sk získava: Helena Omastová - Liptovská Štiavnica, Ján Ondrejka - Liptovská Štiavnica.

Riešenie tajničky odovzdávajte v kancelárii obecného úradu. Dvoch vylosovaných riešiteľov odmeníme sumou 100 Sk.

ŠTIAVNICKÉ TO I TO

vydáva obec Liptovská Štiavnica maximálne 6 krát do roka. Povolené OÚ Ružomberok pod regist. č. OÚ 1/1999.

Šéfredaktor a DTP: RNDr. Dušan Dír. Redakčná rada: Mariana Domiterová, Mária Grafová,

Edita Haluzová, Katarína Kačalková, Katarína Kostolná, Dušan Lauko, Ladislav Slanica, Mgr. Katarína Pastuchová, Ján Vulpíny.

Akékoľvek rozmnožovanie textu, fotografií, grafiky vrátane údajov v elektronickej podobe len s predchádzajúcim písomným súhlasom vydavateľa.

Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu a uverejnenie článkov.

Adresa: Obecný úrad Liptovská Štiavnica 39. Internet: <http://www.liptovskastiavnica.sk/toito>